

Biologisch tuinieren, pleitbezorger voor duurzaamheid

Het trefwoord duurzaamheid blijft opduiken. Het beleid op het gebied van energie, afvalverwerking, waterhuishouding en voedselproductie staat steeds meer in het teken van duurzaamheid. Zelfs het behouden van ruimtelijke waarden, zoals dorpskernen, landschapsvormen of waardevolle tuinen en parken – het streven van onze Tuinenstichting! – draagt tegenwoordig de noemer duurzaamheid. Een verheugende trend. Hoe zit het met duurzaam tuinieren?

Tekst - Éva Kovács

Duurzaam tuinieren betekent, net als biologisch tuinieren, langetermijndenken. Het belangrijkste uitgangspunt bij allebei is dat het natuurlijke evenwicht in stand wordt gehouden en continuïteit en kwaliteit boven snelle resultaten gaan. Duurzaam tuinieren is breder dan biologisch tuinieren. Het gaat ook om verantwoord gebruik van alle materialen in de tuin en bewust water- en energieverbruik.

Tuin wordt buitenkamer

Biologisch tuinieren wordt snel in verband gebracht met het produceren van voedsel. Sinds de moestuin aan huis in gebruik is geraakt, voelt de gemiddelde tuinbezitter zich niet zo gauw aangesproken als het om biologisch tuinieren gaat. Meestal blijft het bij het gebruik van natuurlijke meststoffen in plaats van kunstmest en hoewel er aandacht is voor 'milieuvriendelijke' bestrijdingsmiddelen, grijpt men nog steeds te gemakkelijk naar spuit of korrels in plaats van wat meer ... te tolereren.

Het slechte nieuws is, dat in de nieuwste tuinen weinig meer te tolereren valt. De tuin wordt dikwijls als een verlengstuk van de woning gezien en op dezelfde manier gestoffeerd en onderhouden. Grote, gesloten oppervlakken die geen kansen bieden voor regenwater om te infiltreren, met als resultaat verdrogende bodem en tijdelijke overstromingen. Weinig ruimte voor groen, laat staan voor duurzaam groen zoals bomen. Geen kansen voor biodiversiteit. Gezellig en netjes, maar dood en statisch. De veranderende samenleving hecht meer waarde aan sociale aspecten dan aan het onmisbare groen. Helaas lijkt de kennis over natuurprocessen en natuurwaarden met deze ontwikkeling af te nemen, met minder begrip voor duurzaamheid in het algemeen als gevolg.

Tolereren en observeren

Duurzaamheid verlangt verandering van opvattingen over het buitenleven. De tuin zal weer de drager van groen moeten zijn. Mag best als buitenkamer blijven functioneren, maar aangekleed met opgevoerd groen. Duurzaam groen biedt niet altijd een perfect plaatje. Er hoort een luisje hier, een rupsje daar, her en der slakken, winterse dorheid en afgefallen blad. En wie zich een grasveld permitteert, zou een beetje mos en madeliefjes voor lief kunnen nemen in plaats van naar een smetteloos biljartlaken te streven. Observeren en op tijd ingrijpen is de beste 'biologische' bestrijdingsmethode

om een plaag te voorkomen. Een blad vol met rupsen is zo afgeplukt en een polletje onkruid is zo uitgetrokken. Door observatie en betrokkenheid leert men de natuurprocessen beter te begrijpen en beleeft tegelijkertijd op de meest intense manier het tuinleven.

Door observeren zal men ook beseffen dat samenwerken met de natuur beter is dan er tegenin te gaan. Zo leert men planten kiezen die passen bij de bodemgesteldheid en ligging van zijn tuin. Men gaat respecteren dat planten blijven groeien en gunt ze de benodigde ruimte. De duurzame tuinier kiest in het bijzonder de bomen met uiterste zorgvuldigheid. Door observeren wordt men er bewust van dat de tuinbodem, de complexe drager van de planten, geen bloembak is, waarin de grond zomaar vervangen of afgegraven kan worden, wel verbeterd. De ideale bodem is vooral luchtig, laat water goed door, maar is niet droog en bevat voldoende voeding, met de nadruk op voldoende. De duurzame tuinier voorkomt overbemesting en weet dat compost vaak meer wonderen doet dan mest. Een luchtige, humusrijke grond droogt minder snel uit en zal de wateroverlast van een fikse bui snel verwerken. De duurzame tuinier weet dat de ideale tuingrond niet vanzelf ontstaat, dat het zijn taak is om er het beste van te maken en de aarde in goede conditie te houden.

Maar het allerbelangrijkste is om in te zien dat de natuur geen wegwerpartikel is, maar een levend orgaan dat deel uitmaakt van een dynamisch geheel. Daar draait het om, dit geheel te behouden en dus in grote lijnen en in lange termijnen te denken. Zowel bij biologisch als bij duurzaam tuinieren.

Linker pagina en links: De larve en de kever van het lieveheersbeestje eten allebei bladluizen.
Fotografie - Wikipedia/Darkone

Rechts: Halvemaanzeefvlieg is een uitstekende luizenbestrijder.
Fotografie - Wikipedia/Stan Shebs

